

VOLKSUNIVERSITEIT MAURITS SABBE,
gesticht in 1921 door Maurits Sabbe.

In 1892 startte te Gent de vereniging **Hooger Onderwijs voor het Volk** met Sabbe, toen student Germaanse filologie, als een van de medewerkers. In 1921 richtte Sabbe in Antwerpen een gelijkaardig instituut op, "een school die staat op het standpunt van het vrij onderzoek. Zij eist noch van haar leeraars, noch van de studenten een geloofsverklaring. Zij eerbiedigt eenieders denkwijze en overtuiging, en wenst te arbeiden in een reine atmosfeer van vrijheid en verdraagzaamheid." Artikel 3 van de statuten zegt: "De vereniging heeft tot doel met alle gepaste middelen hoger onderwijs voor het volk door culturele en wetenschappelijke voorlichtingsarbeid te bevorderen, alsmede tot de wetenschappelijke en praktische vervolmaking bij te dragen van al diegenen wier arbeidsveld rechtstreeks of onrechtstreeks binnen genoemd gebied ligt." Het initiatief paste in de traditie van de Engelse **University Extension**. Sabbe wou, zoals vele Vlaamsvoelende intellectuelen, Vlamingen hoger onderwijs in het Nederlands verschaffen via avondonderwijs en zo het 'volk verheffen'. Cursussen wiskunde, natuurkunde, chemie, biologie, waterbouwkunde, wijsbegeerte, psychologie, kunstgeschiedenis, Latijn en uitspraakleer werden georganiseerd. Het eerste jaar waren er reeds 276 leerlingen. Sabbe was voorzitter, G. Poma rector van de volkshogeschool. Na de Tweede Wereldoorlog werden de cursussen in drie faculteiten ge-

groepeerd: de faculteit wijsbegeerte en letteren, de faculteit recht en sociologische wetenschappen en de faculteit natuurwetenschappen, wiskunde en techniek, met sprekers uit Nederland en Vlaanderen. Op 9 juli 1947 werd de naam van de vereniging omgevormd tot Volksuniversiteit Maurits Sabbe. Herman Sabbe, zoon van Maurits werd de nieuwe drijvende kracht. In de jaren 1950 kreeg de Volkshogeschool Maurits Sabbe vanwege nieuwe middelen van cultuuroverdracht en de democratisering van het hoger onderwijs, zoals alle volkshogescholen, met een gebrek aan belangstelling te kampen. Daarom werd het aanbod afgeslankt. Anderzijds werden sindsdien cursussen als jachtman en jachtnavigator, initiatie tot de plastische kunst, gesprekstraining, theater en kosmografie ingericht. Voorzitters van de volksuniversiteit waren M. Sabbe, Maurits Peremans, C. Dignefe, Albert Lilar en Frans Grootjans.

BERNARD VAN CAUSENBROECK